

Закон
за
отговорността за предотвратяване и отстраняване
на екологични щети

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I

Предмет, цел и приложно поле

Чл. 1. (1) Този закон урежда отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети при спазване на принципа “замърсителят плаща” и на принципа на устойчиво развитие.

(2) Отговорността на оператора се реализира в случаите когато:

1. са налице един или повече оператори, които могат да се идентифицират;
2. щетите са конкретни и измерими;
3. може да се установи причинна връзка между щетите и идентифицирания оператор.

Чл. 2. Със закона се определят:

1. екологичните щети и непосредствената заплаха за възникването на такива щети;
2. правомощията на органите на изпълнителната власт и на операторите по отношение на екологичните щети;
3. процедурите за избор и осъществяване на превантивни и оздравителни мерки;
4. финансово-икономическата организация за осигуряване на дейностите за предотвратяване и отстраняване на екологични щети;
5. процедурите за консултации с обществеността;
6. изискванията за сътрудничество и обмен на информация по отношение на екологични щети с други държави и с Европейската комисия.

Чл. 3. (1) Законът се прилага в случаите на причинени екологични щети или непосредствена заплаха за възникване на екологични щети:

1. в резултат на извършване на дейности, посочени в Приложение № 1;

2. в резултат на извършване на дейности извън посочените в Приложение №1 когато операторът или трето лице е действал недобросъвестно и с това е причинил щети върху защитени видове и природни местообитания.
3. в резултат от замърсяване с дифузен характер, когато е възможно да се установи причинна връзка между дейността на отделен оператор и *непосредствена заплах*а за екологични щети от тази дейност.

Чл. 4. Законът не се прилага в случаите на:

1. причинени екологични щети или *непосредствена заплах*а за екологични щети в резултат на:
 - а) акт на въоръжен конфликт, действия във военни зони, гражданска война или размирици;
 - б) непреодолимо природно явление;
 - в) дейности, чиято главна цел е да обслужват националната отбрана или международната сигурност;
 - г) дейности, чиято единствена цел е защита от природни бедствия;
 - д) инцидент, при който отговорността или обезщетението за щетите попада в обхвата на международна конвенция, посочена в Приложение № 2, раздел I, по която Република България е страна;
 - е) ядрени рискове и дейности, обхванати от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия или причинени от инцидент или дейност, при които отговорността или обезщетението за щетите се урежда съгласно посочените в Приложение № 2, раздел II международни конвенции и протоколи към тях ;
 - ж) извършване на дейности, за които са приложени разпоредбите на чл. 31, ал. 7, т. 1 и чл. 49 от Закона за биологичното разнообразие.
2. екологични щети, когато са изминали повече от 30 години от възникването на емисиите, събитието или инцидента, причинили тези щети;
3. вреди върху здравето на физически лица и правото на обезщетение за тях;
4. имуществени вреди и пропуснати ползи на физически и юридически лица и правото на обезщетение за тях;
5. щети, предвидени в международни споразумения, по които Република България е страна, за които правото на обезщетение се урежда съгласно принципа на гражданската отговорност.
6. екологични щети, причинени преди 1 май 2007 г.;
7. екологични щети, настъпили след 1 май 2007 г., когато те са в резултат на конкретна дейност, приключила преди тази дата.
8. минали екологични щети, определени по реда на §9 от ПЗР на ЗООС
9. дейности при обявено кризисно положение съгласно ЗУК.

Чл. 5. (1) Екологични щети са:

1. щетите върху защитени видове и природни местообитания, които причиняват значително отрицателно въздействие върху достигането или запазването на тяхното благоприятно консервационно състояние;
2. щетите върху води и водните тела, които причиняват значително отрицателно въздействие върху състоянието на повърхностните и подземните води, с изключение на временно влошаване състоянието на водните тела по смисъла на чл.156 д от Закона за водите;
3. щетите върху почви, които създават значителен риск за човешкото здраве в резултат на замърсяване чрез пряко или непряко въвеждане във, върху или под почвата, на вещества, препарати, организми или микроорганизми.

(2) Значимостта на въздействието по ал. 1, т. 1 се оценява въз основа на базисното състояние, в съответствие с критериите по Приложение№3.

(3) Видът на превантивните и оздравителните мерки в предвидените от закона случаи, както и минималният размер на разходите за тяхното изпълнение, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите.

Раздел II
Правомощия
на органите на изпълнителната власт

Чл. 6. Компетентни органи по този закон са:

1. министърът на околната среда и водите;
2. директорите на Регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ);
3. *директорите на басейнови дирекции;*
4. директорите на националните паркове

Чл. 7. (1) Министърът на околната среда и водите:

1. издава заповед за прилагането на превантивни и оздравителни мерки, в предвидените от закона случаи;
2. провежда консултации с обществеността и операторите при определяне на оздравителни мерки;
3. налага принудителни административни мерки и административни наказания;
4. представлява Република България пред други държави и пред Европейската Комисия във връзка с процедури, свързани с екологични щети;
5. осъществява методическо ръководство и контрол на органите по чл.6, т.2-4 по прилагането на закона;

6. уведомява министъра на здравеопазването и министъра на външните работи при съмнение за риск за човешкото здраве в резултат на причинени екологични щети с трансграничен характер.
7. създава и поддържа информационна система за събиране и обработка на информацията, необходима за подготовка на доклади до Европейската комисия;

Чл. 8. Директорите на РИОСВ:

1. при възникване на непосредствена заплаха или при причинени екологични щети извършват проверки за установяване на оператора и констатиране на непосредствената заплаха или настъпилите екологични щети;
2. определят превантивни и оздравителни мерки;
3. определят представители за участие в комисиите по Закона за обществените поръчки (ЗОП) в случаите на чл. 13, ал.1, т. 4;
4. разглеждат искания на представители на обществеността за предприемане на превантивни и оздравителни мерки;
5. провеждат консултации с обществеността и операторите при определяне на оздравителни мерки;
6. изготвят предложения до министъра на околната среда и водите за предприемане на превантивни и оздравителни мерки, в предвидените в закона случаи;
7. издават заповед за прилагането на превантивни и оздравителни мерки, в предвидените от закона случаи;
8. писмено уведомяват директора на съответната Регионална инспекция за опазване и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ) към министъра на здравеопазването при непосредствена заплаха за възникване на екологични щети или при причинени екологични щети с цел оценка на риска за човешкото здраве;
9. извършват контрол и дават предписания относно изпълнението на задълженията по закона;
10. налагат принудителни административни мерки и административни наказания.

Чл.9(1) Директорът на Басейнова дирекция е компетентен да предприеме действия по чл.8, т.1-10 при непосредствена заплаха за възникване на екологични щети или при причинени екологични щети върху

води и водни тела, в обхвата на района за басейново управление на водите съгласно чл. 152 от Закона за водите.

(2) Директорът на Басейнова дирекция създава и поддържа на басейново ниво база данни за състоянието на повърхностните и подземните води”.

Чл. 10. При непосредствена заплаха за възникване на екологични щети или при причинени екологични щети на територията на национален парк, директорите на национални паркове имат правомощията по чл.8, т.1 и 2 и т.4 -10, както и:

1. привеждат в изпълнение заповедите на министъра на околната среда и водите за прилагане на превантивни и оздравителни мерки в предвидените от закона случаи;
2. възлагат прилагането на превантивни и оздравителни мерки по реда на ЗОП.

Чл. 11. (1) Изпълнителният директор на ИАОС:

1. създава и поддържа бази данни на национално ниво за:
 - а) състояние на защитени видове и природни местообитания;
 - б) екологичното, химичното и/или количествено състояние, и/или екологичен потенциал на водните тела;
 - в) състоянието на почвите;
2. осигурява информация по т. 1 на Министерство на околната среда и водите (МОСВ), РИОСВ, Басейновите дирекции, с изключение на информацията по т.1, буква б) и Дирекциите на национални паркове за осъществяването на функциите им по закона.

(2) Необходимата информация по ал. 1, т. 1, б. в) за състоянието на почвените ресурси се предоставя служебно на изпълнителния директор на ИАОС от директора на Изпълнителната агенция по почвени ресурси към министъра на земеделието и горите.

(3) Необходимата информация по ал. 1, т. 1, буква б) се предоставя на Директора на ИАОС от директорите на басейновите дирекции.

Чл. 12. Министърът на околната среда и водите провежда процедурите за определяне на превантивни и оздравителни мерки в случаите когато непосредствената заплаха за възникване на екологични щети или настъпили екологични щети засягат територията на две или повече РИОСВ *или на повече от един басейнов район за управление на водите.*

Чл.13 Областните управители:

1. подпомагат директорите на РИОСВ и *директорите на БД* в рамките на своите правомощия да установят оператора, причинил непосредствена заплаха за възникване на екологични щети или настъпили екологични щети;
2. определят длъжностни лица за участие в проверки на място в случаи на възникнала непосредствена заплаха или настъпили екологични щети на територията на областта;
3. привеждат в изпълнение заповедите на министъра на околната среда и водите за прилагане превантивни и оздравителни мерки в случаи на непосредствена заплаха или настъпили екологични щети на територията на областта с изключение на случаите по чл.9;
4. възлагат прилагането на превантивни и оздравителни мерки по реда на ЗОП с изключение на случаите по чл.9.

Чл. 14. Органите на изпълнителната власт се уведомяват взаимно - писмено и обменят информация за констатирани случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и за настъпили екологични щети.

Чл.15 Споровете за компетентност се решават от министъра на околната среда и водите.

Раздел III

Публичен регистър и предоставяне на информация

Чл.16 Министърът на околната среда и водите създава и поддържа публичен регистър на операторите, осъществяващи дейности съгласно Приложение № 1.

Чл.17(1) Органи на изпълнителната власт, които издават лицензи, разрешителни, разрешения и удостоверения за регистрация за извършване на дейности по Приложение № 1, предоставят на министъра на околната среда и водите информация за поддържане на публичния регистър по чл.16.

(2) Органите по ал. 1 предоставят информацията в срок до 60 дни от влизането в сила на съответния административен акт.

Чл. 18.(1) Оператори, които извършват дейности, посочени в Приложение № 1, с изключение на операторите, на които са издадени лицензи, разрешителни, разрешения и удостоверения за регистрация по чл.17, ал.1, предоставят информация на министъра на околната среда и водите за поддържане на публичния регистър по чл.16.

(2) Операторите по ал.1 предоставят информацията в срок до 30 дни от започването на дейността.

Чл.19. Операторът е длъжен да предостави информация, включително и собствена оценка във връзка с всяка непосредствена

заплаха за екологични щети и за настъпили екологични щети по искане на компетентния орган.

Чл.20. Съдържанието на публичния регистър по чл. 16 и редът за предоставяне на информацията по чл.17 и чл.18 , се определят с наредба на Министерски съвет.

Глава втора ПРЕВАНТИВНИ И ОЗДРАВИТЕЛНИ МЕРКИ

Раздел I

Превантивни мерки

Чл.21. (1) Оператори, в резултат на чиято дейност е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, са длъжни незабавно да предприемат превантивни мерки .

(2) Когато непосредствената заплаха за екологични щети продължава да съществува, въпреки предприетите мерки по ал.1, операторът е длъжен незабавно писмено да информира за заплахата директора на РИОСВ *или директора на БД, когато непосредствената заплаха е за екологични щети върху води и водни тела.*

(3) В случаите по ал.2, когато непосредствената заплаха за екологични щети е възникнала на територията на национален парк, операторът е длъжен незабавно писмено да информира за заплахата директора на националния парк.

(4) Информацията по ал.2 и 3 съдържа:

1. данни за оператора;
2. място, териториален обхват и вида на екологичните щети, за които съществува непосредствена заплаха да настъпят;
3. причините за непосредствената заплаха за екологични щети;
4. предприетите до момента от оператора превантивни мерки по ал.1;
5. предложения за други превантивни мерки
6. финансов разчет на разходите за изпълнението им

(5) В срок до 3 дни от получаване на информацията по ал. 4, *съответният компетентен орган по чл.6, т.2-4* или оправомощено от него длъжностно лице извършва проверка на място на фактите и обстоятелствата, свързани с непосредствената заплахата за екологични щети, при необходимост изисква от оператора допълнителна информация и съставя констативен протокол.

(6) *Компетентният орган по чл.6, т.2-4* или оправомощено от него длъжностно лице може да издаде предписание и/или заповед за прилагане на превантивни мерки, различни от тези по ал. 4, т.4 и 5.

(7) Заповедта по ал. 6 съдържа:

1. наименование на органа, който я издава;
2. данни за оператора;
3. правни и фактически основания за издаването ѝ;
4. превантивните мерки, които следва да бъдат предприети;
5. мотиви за прилагане на превантивните мерки;
6. срок за изпълнението на мерките по т.4;
7. финансов разчет на разходите за изпълнението им
8. пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва;
9. дата на издаване и подпис на длъжностното лице, издало заповедта.

(8) *Компетентният орган по чл.6, т.2-4* връчва заповедта на оператора в срок до 3 дни от издаването ѝ.

(9) Заповедта се обжалва по реда на Административно процесуалния кодекс (АПК).

(10) Обжалването на заповедта не спира изпълнението ѝ.

Чл. 22. (1) В случай на непосредствена заплаха за екологични щети, когато операторът е неизвестен, *компетентният орган по чл.6, т.2-4* или оправомощено от него длъжностно лице в срок до 3 дни от получаване на информацията извършва проверка на място на фактите и обстоятелствата, свързани с непосредствената заплаха за екологични щети и съставя констативен протокол.

(2) В проверката могат да участват съответните териториални органи на изпълнителната власт, на чиято територия е възникнала щетата, в съответствие с техните правомощия.

(3) В случаите на ал. 1 *компетентният орган по чл.6, т.2-4* или оправомощено от него длъжностно лице може, съвместно с органите по ал.2, да предприеме неотложните превантивни мерки за предотвратяване на непосредствената заплаха от екологичните щети.

Чл.23. (1) В случаите по чл. 22, ал.3, когато приложените неотложни превантивни мерки не са достатъчни за предотвратяване на непосредствената заплаха от екологични щети, *компетентният орган по чл.6, т.2-4* или оправомощено от него лице може да представи на министъра на околната среда и водите предложение за прилагане на превантивни мерки в срок до 3 дни от съставянето на констативния протокол.

(2) Предложението по ал.1 съдържа:

1. място, териториален обхват и вид на екологичните щети, за които съществува непосредствена заплаха да бъдат причинени;
2. засегнатата област;
3. вероятните причини за непосредствената заплаха за екологичните щети;
4. предполагаемите последствия, ако бъдат причинени екологични щети;
5. предприети до момента превантивни мерки;

6. предложение за други превантивни мерки и срокове за изпълнението им
7. финансов разчет на разходите за изпълнението им
8. други обстоятелства и факти, свързани с непосредствената заплаха за екологични щети, по преценка на компетентния орган.

Чл.24 (1) В срок до 10 дни от получаване на предложение по чл. 23, ал.2 министърът на околната среда и водите издава заповед за прилагането на превантивни мерки, която се публикува на Интернет-страницата на Министерство на околната среда и водите (МОСВ).

(2) Заповедта по ал. 1 съдържа:

1. наименование на органа, който я издава;
2. правни и фактически основания за издаването и;
3. мотиви за прилагане на превантивни мерки;
4. превантивни мерки и срок за изпълнението им;
5. финансов разчет на разходите за изпълнението им
6. пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва;
7. дата на издаване и подпис на длъжностното лице, издало заповедта.

(3) Когато непосредствената заплаха за екологични щети е възникнала на територията на национален парк, заповедта по ал.1 се привежда в изпълнение от директора на националния парк.

(4) Извън случаите по ал.3, министърът на околната среда и водите посочва в заповедта по ал.2 областен управител, отговорен за прилагането на превантивни мерки

(5) Заповедта по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на АПК.

(6) Обжалването на заповедта не спира нейното изпълнение.

Чл.25 (1) В случаите, когато операторът не предприеме превантивни мерки по чл. 21, ал.1 или ако от него не може да се поиска да покрие разходите съгласно чл.38, ал.2, министърът на околната среда и водите по предложение на *компетентен орган по чл.6, т.2-4* може да издаде заповед за прилагане на превантивни мерки, определени по реда на чл. 23 и 24.

(2) В случаите, когато операторът не предприеме превантивни мерки по чл. 21, ал. 6 или ако от него не може да се поиска да покрие разходите съгласно чл. 38, ал.2 министърът на околната среда и водите определя със заповед областен управител, отговорен за прилагането на превантивните мерки.

(3) В случаите по ал.2, когато непосредствената заплаха за екологични щети е възникнала на територията на национален парк, директорът на националния парк привежда в изпълнение заповедите по чл.21, ал.6.

Чл. 26 *Компетентният орган по чл.6, т.2-4* е длъжен да уведоми писмено директора на съответната РИОКОЗ, в срок до 5 дни при съмнение за очакван риск за човешкото здраве в резултат на непосредствената заплаха за екологични щети като посочи:

1. място, териториален обхват и вид на екологичните щети, за които съществува непосредствена заплаха да бъдат причинени;
2. вероятните причини за непосредствената заплаха за екологичните щети;
3. необходими и/или предприети до момента превантивни мерки;
4. по преценка други обстоятелства и факти, свързани с непосредствената заплаха за екологични щети

Раздел II Оздравителни мерки

Чл.27 (1) При настъпване на екологични щети операторът е длъжен:

1. незабавно да информира компетентен орган по чл.6, т.2-4 за причинените екологични щети и да предприеме всички приложими мерки за контрол, улавяне, премахване на замърсителите и/или други фактори, причинили екологични щети с цел ограничаване или предотвратяване на последващи екологични щети, отрицателни въздействия върху човешкото здраве и последващо засягане на услуги от природните ресурси;

2. да предприеме необходимите оздравителни мерки, определени в съответствие с целите и критериите по Приложение № 4, одобрени по реда на чл. 31 или чл. 33.

(2) Информацията по ал. 1 съдържа:

1. данни за оператора;
- 2 мястото, териториален обхват и вида на причинените екологични щети;
3. причини за възникване на екологичните щети;
4. предполагаемите последствия от екологичните щети;
5. приложените до момента мерки по ал.1, т. 1;
- 6.други обстоятелства и факти, свързани с причинените екологични щети – по преценка на оператора.

(3) В срок до 10 дни от причиняване на щетите операторът предлага на *компетентният орган по чл.6, т.2-4* необходимите оздравителни мерки, определени в съответствие с целите и критериите по Приложение № 4, както и финансов разчет на разходите за изпълнението им.

Чл. 28 (1) В срок до 3 дни от получаването на информацията по чл. 27, ал. 2, *компетентният орган по чл.6, т.2-4* или оправомощено от него длъжностно лице извършва проверка на място на фактите и обстоятелствата, свързани с причинените екологични щети и съставя констативен протокол.

(2) При необходимост компетентният орган по чл.6, т.2-4 или оправомощено от него длъжностно лице дава на оператора задължително предписание за вземане на мерки за контрол, улавяне, премахване на замърсителите и/или други фактори, причинили екологични щети с цел ограничаване или предотвратяване на последващи екологични щети, отрицателни въздействия върху човешкото здраве и последващо засягане на услуги от природните ресурси.

Чл. 29 (1) Преди определяне на оздравителни мерки може да извършва проверка на място и да дава задължителни предписания, както и да изисква допълнителна информация, която операторът представя в срок до 10 дни.

(2) Компетентният орган по чл.6, т.2-4 може да изисква съдействие и от другите централни и териториални органи на изпълнителната власт при определяне на оздравителните мерки.

Чл. 30 (1) Когато не са необходими специални анализи и експертиза и/или има установена практика по прилагане на други закони в областта на околната среда, за определяне на оздравителни мерки за отстраняване на екологични щети, компетентният орган по чл.6, т.2-4 или оправомощено от него длъжностно лице в срок до 30 дни от получаване на предложението по чл. 27, ал. 3, с проект на заповед определя оздравителните мерки, които операторът трябва да осъществи.

(2) Компетентният орган по чл.6, т.2-4 публикува проекта на заповед по ал. 1 на Интернет-страницата си в срок до 3 дни от съставянето му. Публикуването е покана към обществеността да представи своите препоръки и становища. Компетентният орган по чл.6, т.2-4 поставя на видно място в административната си сграда заповедта по ал.1, което се счита за писмено уведомление до собствениците и ползвателите на земи, върху които ще се прилагат оздравителни мерки.

(3) В срок до 14 дни от публикуването на проекта за заповед лицата по ал. 2 могат да представят писмено своите препоръки и становища.

(4) При подготовката на заповедта за прилагане на оздравителни мерки компетентният орган по чл.6, т.2-4 насрочва и провежда консултации с оператора за обсъждане и избора на оздравителните мерки и разходите за прилагането им като взема под внимание и законосъобразните предложения на лицата по ал. 2.

(5) В срок до 7 дни от изтичане на срока по ал.3, компетентният орган по чл.6, т.2-4 или оправомощено от него лице издава заповед за прилагане на оздравителни мерки, като взема под внимание законосъобразните предложения на лицата по ал. 2.

(6) Заповедта по ал. 5 съдържа:

1. наименование на органа, който я издава;
2. данни за оператора;
3. правните и фактическите основания за постановяване на заповедта;

4. конкретни оздравителни мерки и срокове за прилагането им
5. мотиви за определяне на оздравителните мерки;
6. последователност при предприемане на оздравителните мерки - в случаите по чл. 36;
7. финансов разчет на разходите за изпълнението им
8. пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва;
9. дата на издаване и подпис на длъжностното лице.

(7) В срок до 3 дни от издаването компетентният орган по чл.6, т.2-4 връчва заповедта на оператора и едновременно с това я публикува на Интернет - страницата си.

(8) Заповедта по ал. 6 подлежи на обжалване по реда на АПК.

Чл. 31 (1) Когато са необходими специални анализи и експертиза за определяне на оздравителни мерки, компетентният орган по чл.6, т.2-4 или оправомощено от него длъжностно лице в срок до 14 дни от получаване на предложението по чл. 27, ал. 3 определя срок до шест месеца, в който операторът да изготви доклад за оздравителни мерки и да го представи на органа.

(2) Докладът по ал. 1 съдържа:

1. вид, териториален обхват и причини за настъпването на екологичните щети;
2. описание на базисното състояние и на състоянието след възникване на екологичната щета на природните ресурси и на ползите и услугите от природните ресурси;
3. оценка на причиненото и/или очакваното отрицателното въздействие на екологичните щети върху природните ресурси и човешкото здраве, и използваните методики за тази оценка;
4. описание на предлаганите оздравителни мерки и възможните алтернативи;
5. мотиви за избора на предлаганите мерки и срокове за изпълнението им;
6. финансов разчет на разходите за изпълнението им
7. описание на очакваните трудности при изпълнение на мерките.

(3) Операторът осигурява необходимата информация за подготовка на доклада.

(4) Органите на изпълнителната власт, както и лицата по чл. 21 от ЗООС, които разполагат с необходима информация за изготвянето на доклада, са длъжни да я предоставят на оператора по реда на глава втора от ЗООС.

Чл. 32 (1) В срок до 14 дни от получаването на доклада по чл. 31 съответният компетентният орган по чл.6, т.2-4 или оправомощено от него длъжностно лице прави оценка на пълнотата на предоставената в него информация.

(2) При констатирани пропуски, органът по ал.1 връща на оператора доклада за допълване в срок до 30 дни.

(3) В срок до 3 дни от изтичане на срока по ал. 1 или ал.2 органът по ал.1 публикува заповедта за оздравителните мерки на Интернет-страницата си. Публикуването е покана към обществеността да представи своите препоръки и становища в срок до 14 дни. Органът по ал.1 поставя на видно място в административната си сграда заповедта по ал.1, което се счита за писмено уведомление до собствениците и ползвателите на земи, върху които ще се прилагат оздравителни мерки.

Чл. 33 (1) При подготовката на заповедта за прилагане на оздравителни мерки компетентният орган по чл.6, т.2-4 или оправомощено от него длъжностно лице насрочва и провежда консултации с оператора за обсъждане и избор на оздравителните мерки и разходите за прилагането им като взема под внимание и законосъобразните предложения на лицата по чл. 32, ал. 3.

(2) Органът по ал.1 издава заповед за прилагане на оздравителни мерки в срок до 30 дни от изтичане на срока по чл.32, ал. 3.

(3) Заповедта съдържа реквизитите по чл. 30, ал. 6. В срок до 3 дни от издаването съответният орган по ал.1 връчва заповедта на оператора и едновременно с това я публикува на страницата си в Интернет.

(4) Заповедта по ал. 2 подлежи на обжалване по реда на АПК.

Чл. 34. (1) В случаи на причинени екологични щети, когато операторът е неизвестен, компетентният орган по чл.6, т.2-4 или оправомощено от него длъжностно лице в срок до 3 дни от получаване на информацията извършва проверка на място, в която в съответствие с техните правомощия, участват териториални органи на изпълнителната власт.

(2) За проверката по ал. 1 се съставя констативен протокол.

(3) Органите по ал. 1 могат да предприемат незабавни мерки по чл. 27, ал. 1, т. 1 в съответствие с правомощията им.

(4) Компетентният орган по чл.6, т.2-4 в срок до 3 дни от съставянето на протокола по ал.2 предлага на министъра на околната среда и водите за одобрение необходимите оздравителни мерки, в съответствие с целите и критериите по Приложение № 4.

(5) Предложението по ал. 4 съдържа:

1. мястото, териториален обхват и вида на екологичната щета;
2. вероятните причини за екологичната щета;
3. последствия от настъпилите екологични щети;
4. предприетите до момента мерки по чл. 27, ал. 1, т. 1;
5. заключение относно необходимостта от допълнителни специални анализи и експертиза;
6. конкретни оздравителни мерки;
7. финансов разчет на разходите за прилагането им;

8. други обстоятелства и факти, свързани с екологичните щети, по преценка на компетентния орган.

(6) В случаите, когато не са необходими специални анализи и експертиза и/или има установена практика по прилагане на други закони в областта на околната среда за определяне на оздравителни мерки за отстраняване на екологични щети, министърът на околната среда и водите, в срок до 10 дни от получаване на предложение по ал. 5, издава заповед за прилагане на оздравителните мерки и едновременно я публикува на Интернет-страницата си. Заповедта съдържа:

1. наименование на органа, който я издава;
2. правните и фактическите основания за издаване на заповедта;
3. конкретни оздравителни мерки и срокове за тяхното изпълнение;
4. мотиви за определяне на оздравителните мерки;
5. последователност при предприемане на оздравителните мерки - в случаите по чл. 36;
6. финансов разчет на разходите за прилагането им;
7. пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва;
8. дата на издаване и подпис на длъжностното лице.

(7) Когато екологичните щети са настъпили на територията на национален парк, заповедта по ал.6 се привежда в изпълнение от директора на националния парк.

(8) Извън случаите по ал.7, министърът на околната среда и водите посочва в заповедта по ал.6 областен управител, отговорен за прилагането на оздравителните мерки.

(9) Заповедта по ал. 6 подлежи на обжалване по реда на АПК.

Чл. 35 (1) Когато операторът е неизвестен и са необходими специални анализи и експертиза за определяне на оздравителни мерки, министърът на околната среда и водите, в срок до 14 дни от получаване на предложението по чл. 34, ал. 5, възлага изготвянето на доклад за оздравителни мерки.

(2) Изготвянето на доклада по ал.1 се възлага на експерти с компетентност в областта на опазване на местообитанията и видовете, съответно на водите и водните тела или на почвите, които отговарят на следните изисквания:

1. извършват или имат опит в научна дейност и/или експертна дейност, включително изработване на експертизи, писмени консултации или екологични анализи и други в областта на опазване на местообитанията и видовете, водите и водните тела или почвите;

2. запознати са със законодателството на ЕС и националното законодателство в областите по т.1;

3. не са лично заинтересовани от реализацията на оздравителните мерки;

4. не са свързани лица по смисъла на Търговския закон;

5. не се намират с възложителя или с друг компетентен орган в отношения, пораждащи основателни съмнения в тяхното безпристрастие;

б. не са изключвани от регистъра съгласно чл.83, ал.5 от Закона за опазване на околната среда.

(3) Докладът съдържа информацията по чл. 31, ал. 2 и се представя на министъра на околната среда и водите, не по – късно от 6 месеца от възлагането.

(4) Органите на изпълнителната власт, както и лицата по чл. 21 от ЗООС, които разполагат с необходима информация за изготвянето на доклада, са длъжни да я предоставят на министъра на околната среда и водите по служебен път.

(5) В срок до 14 дни от получаването на доклада министърът на околната среда и водите прави оценка на пълнотата на предоставената в него информация, като при констатирани пропуски, го връща за допълване в срок до 30 дни.

(6) В срок до 3 дни от изтичане на сроковете по ал. 5 Министърът на околната среда и водите публикува доклада за оздравителните мерки на Интернет-страницата си. Публикуването е покана към обществеността да представи своите препоръки и становища в срок до 14 дни. Министърът на околната среда и водите поставя на видно място в административната си сграда заповедта по ал.1, което се счита за писмено уведомление до собствениците и ползвателите на земи, върху които ще се прилагат оздравителни мерки.

(7) При подготовката на заповедта за прилагане на оздравителни мерки министърът на околната среда и водите взема под внимание законосъобразните предложения на лицата по ал. 5.

(8) В срок до 30 дни от изтичане на срока по ал. 5 министърът на околната среда и водите издава заповед за прилагане на оздравителни мерки, която съдържа реквизитите по чл. 34, ал. 6 и едновременно с това я публикува на Интернет - страницата си.

(9) Заповедта по ал. 8 подлежи на обжалване по реда на АПК.

Чл. 36 (1) В случаи на настъпили екологични щети, когато операторът *не предприеме действията* по чл. 27, ал.1, т.1 министърът на околната среда и водите предприема действия по реда на чл. 34 и чл. 35.

(2) В случаи на настъпили екологични щети, когато операторът не успее да изпълни задълженията по чл.28, ал. 2, чл. 27, ал.1 и чл. 31 или ако от него не може да се поиска да покрие разходите съгласно чл. 38, ал.2, министърът на околната среда и водите в краен случай може да предприеме действия по реда на чл. 34 и чл. 35.

(3) В случаи на настъпили екологични щети, когато операторът не успее да изпълни задълженията, предвидени в заповеди по чл. 30, и чл. 33 или ако от него не може да се поиска да покрие разходите съгласно чл. 38, ал.2, министърът на околната среда и водите определя със заповед *областен управител*, отговорен за прилагането на оздравителните мерки.

(4) В случаите по ал.3, когато екологичните щети са възникнали на територията на национален парк, директорът на националния парк привежда в изпълнение заповедите по чл. 30, и чл. 33.

Чл. 37 В случаите на причинени няколко екологични щети, когато не може да се гарантира едновременно предприемане на оздравителните мерки със заповедта за прилагането им компетентният орган определя тяхната последователност съобразно естеството, степента значимостта на възникналите екологичните щети и възможностите за естествено възстановяване, като се вземе предвид и риска за човешкото здраве.

Глава III ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКА ОРГАНИЗАЦИЯ

Чл.38 (1) Разходите за прилагане на превантивни и оздравителни мерки, както и на мерки по чл.27, ал.1, т.1, включително разходите за възлагане на специални анализи и експертиза, са за сметка на операторите, в резултат, на чиято дейност е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети или са настъпили екологични щети, с изключение на случаите по ал.2.

(2) Не са за сметка на оператора разходите по ал.1, когато той докаже, че непосредствената заплаха за екологични щети или настъпилите екологични щети:

1. са причинени от трето лице, въпреки предприемането от оператора на всички подходящи мерки за безопасност
2. са резултат от спазване на задължително предписание, издадено от орган на изпълнителната власт, с изключение на предписание, издадено след емисия или инцидент, причинени от дейностите на самия оператор.

(3) Когато операторите са изразходвали средства по ал.1 в случаите по ал.2, т. 1 и 2 те могат да поискат възстановяване на направените разходи.

Чл. 39 (1) Когато непосредствената заплаха или екологичната щета е в причинна връзка с дейността на два или повече оператора, те отговарят солидарно за разходите за превантивни или оздравителни мерки.

(2) Разпоредбите на настоящия закон не ограничават регресните претенции между операторите по ал.1, както и други гражданскоправни претенции на оператора срещу други лица.

(3) В случаи на възникнала непосредствена заплаха или настъпила екологична щета при последователни оператори, отговаря последният оператор, като той има регресен иск срещу останалите.

Чл. 40 (1) Оператор, който не е изпълнил задълженията си, предвидени в заповедите по чл.21, ал.6, чл.30, ал.5 и чл.33, ал.2 и оператор, който е бил неизвестен към момента на определяне на превантивните и оздравителните мерки и на мерките по чл.27, ал.1, т.1 или трето лице по

чл.38, ал.2, т.1 е длъжен да възстанови извършените от съответния орган на изпълнителната власт разходи за прилагане на мерките.

(2) Вземането на органа на изпълнителната власт за разходи по прилагане на превантивни и оздравителни мерки се ползва с право на предпочитително удовлетворение преди вземанията по чл.136, т.6 от ЗЗД, съответно преди вземанията по чл.722, ал.1, т.6 от Търговския закон.

(3) С изтичане на петгодишна давност вземането по ал. 1 или вземания от трети лица се погасяват. Давността започва да тече от датата, на която превантивните и оздравителните мерки и на мерките по чл.27, ал.1, т.1 са завършени или от датата, на която е идентифициран отговорният оператор или третото лице по чл. 38, ал.2, т.1, което от двете събития е по-късно.

Чл. 41 (1)Дължимите суми по чл.40, ал.1 се внасят по бюджета на органа на изпълнителната власт, извършил разходите по чл.38, ал.1

(2)Осъществяването на дейностите на органите на изпълнителната власт по закона се финансира от техните бюджети.

Чл.42 Органът на изпълнителната власт може да реши да не си възстанови изразходените средства, когато разходите по възстановяването ще бъдат по-големи от сумата, която ще бъде възстановена.

Чл.43 (1)Операторите, осъществяващи дейности по Приложение 1, са осигуряват финансово изпълнението на превантивните и оздравителните мерки в предвидените от закона случаи, чрез поне един от следните начини:

1. застрахователна полица
2. банкова гаранция
3. ипотека върху недвижими имоти и/или вещни права върху тях
4. залог върху вземания, движими вещи или ценни книжа

(2) Операторите, осъществяващи дейности по Приложение №1 могат да представят в МОСВ застрахователна полица за покриване на риска от възникване на непосредствена заплаха или настъпване на екологична щета в 7 дневен срок от сключването на договора за застраховка.

(3) При възникнала непосредствена заплаха или причинена екологична щета, когато не е сключил договор за застраховка, операторът представя в МОСВ обезпечение по ал.1, т.2-4 на размера на разходите за превантивни и оздравителни мерки, определен в заповедите по чл.21,ал.6, чл.30, ал.5 и чл.33,ал.2 .

Чл.44 (1) Операторите, осъществяващи дейности по Приложение № 1, на които са издадени разрешения, разрешителни, удостоверения за регистрация и лицензи сключват договор за застраховка в срок до 30 дни, предвиден в §3 от ПЗР.

(2) Оператори, които извършват дейности, посочени в Приложение № 1, с изключение на операторите, на които са издадени разрешения, разрешителни, удостоверения за регистрация и лицензи сключват договор за застраховка в срок до 30 дни от започването на дейността след срока, предвиден в §3 от ПЗР .

(3) Размерът на застрахователната сума по договора за застраховка е не по-малко от 50 000 лв.

(4) МОСВ има право да иска изплащане на застрахователното обезщетение при обстоятелствата по чл.46.

◇

Чл.45 (1) Обезпечението по чл.43, ал.1, т.2-4 се представя в 7 дневен срок от издаване на заповедите по чл.21,ал.6, чл.30, ал.5 и чл.33,ал.2.

(2) Банковата гаранция се учредява за срока, определен в заповедите по ал.1.

Чл.46 Обезпеченията по чл.43, ал.1, т.2-4 се реализират от МОСВ при:

а/неизпълнение, забавено или лошо изпълнение на превантивните и оздравителните мерки, определени в заповедите по чл.45, ал.1

б/ неплатежоспособност на оператора

Чл.47 (1)Банковата гаранция се освобождава, а вписването на ипотеката или залога се заличава в 10-дневен срок след окончателно приемане на осъществяваните мерки по съответния ред.

(2)В случай, че в срока по ал.1 обезпеченията не са освободени/заличени, операторът може да предприеме действия по освобождаването им.

Глава четвърта

Искане за предприемане на действия

Чл. 48 (1) Всяко физическо или юридическо лице, което:

1. е засегнато или е възможно да бъде засегнато от екологичните щети; или
2. има достатъчен интерес при вземането на решение за отстраняване на екологични щети или твърди, че е нарушено дадено негово право,

може да иска от компетентен орган по чл.6, т.2-4 да започне процедура за определяне и прилагане на оздравителни мерки.

(2) За неправителствени природозащитни организации не се изисква доказване на обстоятелствата по ал. 1, т. 2.

(3) Лицето по ал. 1 подава заявление, което съдържа следните данни:

1. адрес за кореспонденция;
2. място, териториален обхват и вид на настъпилите екологични щети ;
3. данни за оператора, причинил екологичните щети, ако е известен;
4. действителни или предполагаеми причини за настъпването на екологичните щети;
5. нарушено право на заявителя или достатъчен интерес при вземането на решение за отстраняване на екологични щети
6. видими и/или предполагаеми последствия от екологичните щети;
7. препоръки за предприемането на съответни оздравителни мерки, ако лицето има такива;
8. други обстоятелства и факти, подкрепящи информацията и наблюденията във връзка с настъпилите екологични щети

(4) Компетентният орган по чл.6, т.2-4 разглежда искането в срок до 7 дни от получаване на заявлението. Ако предоставената информация по ал. 2 не е пълна органът връща заявлението с указание каква информация да бъде допълнена от заявителя.

(5) Заявителят предоставя допълнителната информация по ал. 4 в срок до 7 дни от получаване на указанието.

(6) В случаите, когато заявителят не представи допълнителната информация в срока по ал. 5, компетентният орган по чл.6, т.2-4 оставя искането без разглеждане.

Чл. 49 (1) Когато информацията в заявлението е достатъчна или допълнена по реда на 48, ал. 4 компетентният орган по чл.6, т.2-4 в срок до 14 дни от получаването ѝ извършва проверка на място.

(2) В случаите, когато в резултат от извършената проверка се докаже, че е настъпила екологична щета и когато операторът е известен, компетентният орган по чл.6, т.2-4 препраща искането до оператора и му дава възможност да представи становище по искането в срок до 14 дни от получаването му.

(3) След извършване на проверката по ал. 1, в случаите, когато операторът е неизвестен или след изтичане на срока по предходната алинея компетентният орган по чл.6, т.2-4:

1.открива процедура по определяне на оздравителни мерки по реда на Раздел II, или,

2. издава заповед за отказ за прилагане на оздравителни мерки, в която посочва мотивите за това и я публикува на Интернет-страницата си.

(4) Компетентният орган по чл.6, т.2-4 писмено уведомява лицето по чл. 48, ал. 1 и оператора за предприетите действия по ал. 3, т. 2 в срок до 7 дни.

(5) Заповедта за отказ по ал. 3, т. 2 се обжалва по реда на АПК.

Глава V

Раздел I

Сътрудничество с други държави

Чл. 50 (1) При непосредствена заплаха за екологични щети или при настъпили екологични щети от дейности, извършвани на територията на Република България, които засягат или се предполага, че могат да засегнат една или няколко други държави, компетентният орган по чл.6, т.2-4 уведомява незабавно министъра на околната среда и водите като му предоставя информацията по чл. 21, ал. 2 или чл. 27, ал.2.

(2) В случаите по ал. 1, когато засегнатата държава или държави са членки на Европейския съюз, министърът на околната среда и водите: незабавно уведомява засегнатата държава или държави-членки на Европейския съюз, като предоставя информацията по ал.1 и информация за процедурите съгласно закона.

1. при поискване от компетентните органи на другата държава или държави-членки на Европейския съюз, предоставя допълнителна информация;
2. представлява Република България при искане от държава-членка на Европейския съюз за възстановяване на разходите, които са направени от компетентните органи на тази държава за осъществяването на превантивни или оздравителни мерки на нейната територия.

Чл. 51 При непосредствена заплаха за екологични щети или при настъпили екологични щети на територията на Република България, от дейности, извършвани на територията на държава-членка на Европейския съюз, министърът на околната среда и водите:

1. изисква от компетентния орган на тази държава информация свързана с екологичните щети, информация за съответните национални процедури на тази държава;
2. изпраща до компетентния орган на тази държава становище относно информацията по т.1, включително препоръки за приемане на превантивни и оздравителни мерки;

3. нарежда прилагането на превантивни и оздравителни мерки на територията на Република България в съответствие с процедурите, предвидени в закона;
4. може да предприема необходимите действия към другата държава за възстановяване на разходите, направени при прилагането на превантивни или оздравителни мерки на територията на Република България.

Чл. 52 При установяване на непосредствена заплаха за екологични щети или при настъпили екологични щети на територията на Република България от дейности, извършвани на територията на държава-членка на Европейския съюз, министърът на околната среда и водите може да представя на Европейската комисия информация за:

1. мястото, териториалния обхват и вида на причинената екологична щета или на екологичната щета, за която съществува непосредствена заплаха да бъде причинена;
2. причините за непосредствената заплаха или за причиняването на екологичната щета;
3. предполагаемите последствия от екологичната щета;
4. препоръките за превантивни или оздравителни мерки;
5. предприетите до момента превантивни или оздравителни мерки;
6. други обстоятелства и факти, свързани с настъпилите екологични щети или с действията по предотвратяване причиняването на екологичните щети.

Чл.53 (1) В случай на непосредствена заплаха за екологични щети или настъпили екологични щети от дейности, извършвани на територията на Република България, които засягат или могат да засегнат друга държава, която не е член на Европейския съюз, се прилагат процедурите, предвидени в договор между Република България и съответната държава.

(2) В случаите по ал.1, ако няма сключен договор със съответната държава, министърът на околната среда и водите съгласувано с министъра на външните работи може да предприеме действия по чл. 50, ал.2.

Чл. 54 В случай на непосредствена заплаха за екологични щети или настъпили екологични щети на територията на Република България от дейности, извършвани на територията на друга държава, която не е член на Европейския съюз, процедурите на закона се прилагат, доколкото в договор между Република България и съответната държава не е предвидено друго.

Чл. 55 Компетентен орган в случаите на чл. 53 и 54 е министърът на околната среда и водите, ако друго не е предвидено в съответния международен договор.

Раздел II

Докладване до Европейската Комисия

Чл.56 (1) Министърът на околната среда и водите изготвя и представя пред Европейската Комисията доклади за прилагането на закона.

(2) За подготовка на докладите по ал.1 в информационната система по чл.7, ал.1, т.7 се събира и обработва следната информация:

1. вид на екологичните щети;
2. дата на възникване на непосредствената заплаха за екологични щети или на настъпилите екологични щети и/или датата, на която това е открито;
3. дейност по Приложение № 1, в резултат на която е възникнала непосредствената заплаха за екологични щети или са настъпили екологичните щети;
4. дата, на която е започнала процедура за предотвратяване или отстраняване на екологичните щети;
5. заявител на процедурата - отговорен оператор, компетентен орган или представител на обществеността;
6. класификационен код по Националния класификатор на икономическите дейности на Националния статистически институт на дейността, в резултат на която е настъпила екологичната щета;
7. стартирани съдебни процедури във връзка с екологичните щети;
8. лицето или лицата, които са започнали съдебните процедури;
9. резултат от съдебната процедура и в чия полза е приключила;
10. краен резултат от процеса на предотвратяване на екологичните щети;
11. краен резултат от процеса на отстраняване на екологичните щети върху води или защитени видове и местообитания;
12. краен резултат от процеса на отстраняване на екологичните щети върху почвата;
13. дата на приключване на процедурата по предотвратяване или отстраняване на екологичните щети;
14. разходи за съответните превантивни или оздравителни мерки:
 - а/ заплатени пряко от отговорните страни, когато е налице такава информация;
 - б/ възстановени впоследствие от отговорните страни;
 - в/ невъзстановени от отговорни страни, като се посочват причините за невъзстановяване.
15. източник за заплащане на разходите;

16. причина, поради която средствата не са заплатени от отговорния оператор;
17. годишни административни разходи на компетентните органи по прилагане на закона;
18. прилагане на гаранции по чл.43;
19. друга информация по преценка на компетентния орган .

Глава шеста

КОНТРОЛ

Чл. 57(1) Министърът на околната среда и водите или оправомощени от него длъжностни лица осъществяват контрол за прилагането на постановените превантивни мерки, всички приложими мерки за контрол, улавяне, премахване на замърсителите и/или други фактори, причинили екологични щети и на прилагането на постановените оздравителните мерки.

(2) Директорите на РИОСВ, *директорите на Басейнови дирекции*, директорите на Национални паркове и областните управители или оправомощени от тях длъжностни лица, в съответствие с компетенциите им по чл.8, 9, 10 и 13 осъществяват контрол върху дейността на операторите за:

1. изпълнение на задълженията им по закона;
2. изпълнение на предписанията, дадени от компетентните органи;
3. прилагане на превантивните мерки;
4. прилагане на постановените оздравителни мерки;
5. предоставянето на информация;
6. изготвянето и представянето от операторите на доклади

(3) При непосредствена заплаха за екологични щети или в случай на настъпили екологични щети всяко физическо и юридическо лице е длъжно да осигури незабавен достъп до всички обекти за извършване на проверка и да окаже съдействие на органите по ал.1 за измервания, за вземане на проби и събиране на необходимата информация за изпълнение на задълженията им по закона.

Чл. 58 (1) Контролът по чл. 57, ал.1 се осъществява чрез извършване на проверки на място и по документи, наблюдения и измервания.

(2) Контролът включва достъп до:

1. данните от собствения мониторинг на обекта, извършван от оператора;
2. информацията, свързана с производствената дейност на обекта;
3. имотите и съоръженията, които са държавна, общинска и частна собственост.

(3) По време на извършването на контрола длъжностни лица, определени от органите по чл. 57, ал. 1 и 2 съставят констативни протоколи.

(4) В протоколите по ал. 3 се отразяват констатираните факти и обстоятелства и се дават задължителни предписания с посочване на срокове и отговорници за изпълнението им.

Глава седма

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 59 (1) Министърът на околната среда и водите, директорите на РИОСВ, *директорите на Басейнови дирекции* и директорите на Националните паркове или оправомощени от тях длъжностни лица, в съответствие с компетенциите им по закона, налагат принудителни административни мерки при възникване на непосредствена заплаха за екологични щети или при настъпили екологични щети.

(2) За неизпълнение на задълженията компетентните органи по чл. 6, т. 1-3 могат да издават заповеди за налагане на принудителни административни мерки и да налагат административни наказания.

Чл. 60. (1) Принудителните административни мерки са:

1. спиране на дейността на операторите, непосредствено свързана с настъпването на екологичните щети;
2. спиране на достъпа до територии на собствениците и ползвателите;
3. *налагане на забрани или ограничения за ползване на водите*

(2) При налагане на принудителни административни мерки министърът на околната среда и водите, директорите на РИОСВ, директорите на Националните паркове и *директорите на Басейновите дирекции* или оправомощени от тях длъжностни лица със съдействието на областния управител спират с мотивирана заповед дейността на операторите, причинила екологични щети, както и достъпа до територии на собствениците и ползвателите, включително чрез пломбиране или запечатване.

(3) Маркировката на пломбата и начинът на пломбиране и запечатване по ал. 1 са утвърдени със заповед на министъра на околната среда и водите по чл. 159, ал. 3 от ЗООС.

(4) В случаи на настъпили екологични щети върху води и водни обекти компетентният орган може да прекрати водоземането и/или ползването на водните обекти.

Чл. 61. (1) Налагане на принудителна административна мярка се извършва с мотивирана заповед на съответния компетентен орган.

(2) В заповедта по ал. 1 се определя видът на принудителната административна мярка и начинът на прилагането ѝ.

(3) Заповедта по ал. 1 се връчва на заинтересуваното лице по реда на АПК.

(4) Заповедта по ал. 1 може да се обжалва по реда на АПК.

(5) Обжалването на заповедта по ал. 1 не спира изпълнението ѝ.

Чл. 62. (1) Оператор, който не предостави в срок поискана информация, включително допълнителна информация от компетентен орган по чл. 6, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 1000 до 3000 лв.

(2) Оператор, който не предостави на съответния компетентен орган информация по чл. 21, ал. 3 чл. 27, ал. 2 се наказва с глоба или имуществена санкция от 2000 до 6000 лв.

(3) Оператор, който предостави на компетентен орган невярна или подвеждаща информация се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 6000 лв.

(4) При повторно нарушение размерът на глобата или имуществената санкция е в двойния размер по ал. 1, ал. 2 и ал.3.

Чл. 63. Оператор, който незабавно не вземе мерките по чл.21 и чл. 27, ал. 1, се наказва с глоба или имуществена санкция от 10 000 до 30 000 лв.

Чл. 64. (1) Оператор, който не представи в определения от компетентния орган срок доклад по чл. 31 се наказва с глоба или имуществена санкция от 1000 до 3000 лв.

(2) Есперт, който не представи в определения от министъра на околната среда и водите срок доклад по чл. 35, ал. 1 се наказва с глоба от 500 до 1500 лв.

Чл. 65. Оператор, който не изпълни предписание, дадено от съответния компетентен орган, се наказва с глоба или имуществена санкция от 5000 до 15000 лева.

Чл. 66. Оператор, който не изпълни постановени от компетентен орган превантивни и оздравителни мерки се наказва с глоба или имуществена санкция от 10 000 до 30 000 лева.

Чл. 67. Оператор, който не изпълни заповедите по чл.21, ал.6, чл.30, ал.5 и чл.33,ал.2 се наказва с глоба или имуществена санкция в двойния размер на разходите за предприемане на превантивни или оздравителни мерки.

Чл. 68. Оператор, който не изпълни задължението си по чл. 43, ал. 1 се наказва с глоба или имуществена санкция от 10 000 до 30 000 лв.

Чл. 69. (1) Длъжностно лице, което не допусне на територията на проверяван обект контролен орган, извършващ проверка, измерване или вземане на проба, се наказва с глоба от 2000 до 6000 лв.

(2) В случаите по ал. 1 съответният оператор – юридическо лице или едноличен търговец, се наказва с имуществена санкция от 5000 до 15000 лева.

Чл. 70. (1) За нарушение по този закон, което не съставлява престъпление, виновното длъжностно лице се наказва с глоба от 1000 до 3000 лв., а на оператора се налага глоба или имуществена санкция от 1000 до 3000 лв.

(1) При повторно нарушение се налага глоба, съответно имуществена санкция в двоен размер на първоначално наложената.

Чл. 71. Актовете, с които се установяват административни нарушения се съставят от длъжностни лица, оправомощени от министъра на околната среда и водите, директорите на РИОСВ или директорите на Националните паркове.

Чл. 72. Наказателните постановления се съставят по реда на Закона за административните нарушения и наказания от министъра на околната среда и водите, директорите на РИОСВ, *директорите на Басейнови дирекции* или директорите на Националните паркове.

Чл.73 (1) Осемдесет на сто от санкциите по този закон постъпват по бюджета на областта, на чиято територия се намира санкционираният оператор.

(2) Двадесет на сто от санкциите по този закон постъпват в МОСВ.

Допълнителна разпоредба

§1. По смисъла на този закон:

1. ” “базисно състояние” е състоянието на природните ресурси и на услугите от тях към момента на възникване на екологичните щети, оценено въз основа на най-добрата налична информация;

2. “благоприятно конзервационно състояние на природно местообитание” е благоприятно състояние на природно местообитание по смисъла на § 1 т.2 от Допълнителните разпоредби на Закона за биологичното разнообразие

3. „благоприятно консервационно състояние на вид” е както е определено в § 1 т.1 от Допълнителната разпоредба на Закона за биологичното разнообразие

4. „води” са всички „води” по смисъла на Закона за водите; „Екологично състояние на води” и „екологичен потенциал” е състоянието на водите, определено в Закона за водите

5. „възстановяване”, включително „естествено възстановяване”, е:

- връщането на увредените природни ресурси и/или засегнати услуги от тях до базисното състояние на води, водни тела, местообитания и защитени видове

или

- отстраняване на рисковете за човешкото здраве от щети върху почвата.

6. „дейност” означава дейност, извършвана като част от икономическа дейност, бизнес или начинание, независимо дали е от частен или обществен характер, със стопанска или с нестопанска цел

7. ‘Допълнително’ отстраняване представляват всички оздравителни мерки, които са взети във връзка с природни ресурси и/или услуги, за да компенсират факта, че първичното отстраняване не води до пълно възстановяване на увредените природни ресурси и/или услуги;

8. ‘емисия’ означава освобождаване в околната среда, в резултат на човешка дейност, на вещества, препарати, организми или микроорганизми;

9. “Замърсяване с дифузен характер” означава изпускане на вещество в атмосферата от дифузен източник по смисъла на Протокола към Конвенцията от 1979 г. за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и тропосферния озон.

10. “защитени видове” са видовете, посочени в Приложение № 3 на Закона за биологичното разнообразие;

11. ‘Компенсаторно’ отстраняване е всяко действие, което се предприема, за да се компенсират междинните загуби на природни ресурси и/или услуги, които възникват от датата на причиняване на щетите докато първичното отстраняване достигне пълния си ефект;

12. “консервационно състояние на природно местообитание” е съвкупността от въздействията върху едно естествено местообитание и типичните за него видове, които могат да повлияят за дълъг период от време върху неговото естествено разпространение, структура и функции, както и върху оцеляването на типичните за него видове на, в зависимост от случая, европейската територия на

държавите-членки, за които се прилага Договорът за ЕО, или територията на държава-членка, или естествения ареал на този вид;

13. “консервационно състояние на вид” е съвкупността от въздействията върху този вид, които могат да повлияят за дълъг период от време върху неговото естествено разпространение, структура и функции, както и върху оцеляването на типичните за него видове на, в зависимост от случая, европейската територия на държавите-членки, за които се прилага Договорът, или територията на държава-членка, или естествения ареал на този вид;

14. ‘Междинни загуби’ означава загуби, които са резултат от факта, че увредените природни ресурси и/или услуги не са в състояние да изпълняват своите екологични функции или да предоставят услуги на други природни ресурси или на обществото, докато не бъдат проведени първичните или допълнителните мерки. Тук не се включват финансови компенсации за граждани.

15. “Международна сигурност” е поддържането на международния мир и развитието на приятелски отношения и сътрудничество между държавите.

16. “Минни отпадъци” означава отпадъци от всички предприятия, заети с повърхностно или подземно придобиване на минерални ресурси с цел печалба, включително добив чрез сондажи или третиране на добит материал.

17. “Национална отбрана» е част от националната сигурност и представлява система от дейности за укрепване на мира и сигурността, за запазване на националните ценности и за поддържане на въоръжените сили, икономиката и населението в готовност за действия, както и за действия в условия на кризи и във време на война.

18. ‘Непосредствена заплаха за екологични щети’ означава достатъчна вероятност за възникването на екологични щети в близко бъдеще;

19. “Непреодолимо природно явление” означава природно явление, от изключителен, неизбежен и непредотвратим характер.

20. “оздравителни мерки” са действие или комбинация от действия, целящи възстановяване на увредени природни ресурси и/или нарушени ползи и услуги от тях, в резултат на причинени екологични щети, или целящи да осигурят равностойна алтернатива на тези ресурси или на ползите и услугите от тях;

21 . ”оператор” е:

а) физическо лице, търговец по смисъла на Търговския закон, кооперация по Закона за кооперациите, лице по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, дружество по Закона за задълженията и договорите, бюджетно предприятие по смисъла на

Закона за счетоводството, държавно предприятие, което не е образувано по Търговския закон

б) физическо лице, търговец или юридическо лице с нестопанска цел, или бюджетно предприятие по смисъла на националното законодателство на друга държава,

което извършва дейност на територията на Република България, включително и в случаите, когато на него са делегирани права за извършване на такава дейност.

22. „Почви” се дефинират по смисъла на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Закона за опазване на околната среда;

23. “Превантивни мерки” означава мерки, предприети в отговор на събитие, действие или пропуск, създали непосредствена заплаха за екологични щети, с оглед предотвратяването или свеждането до минимум на тези щети

24. “Природен ресурс” са защитени видове и природни местообитания, води, водни тела и почви;

25. “Природни местообитания” са местообитания от Приложение №1 и местообитания на видове от Приложение №2 на Закона за биологичното разнообразие, включени в границите на защитените зони, съгласно ЗБР.

26. ‘Първично’ отстраняване представляват всички оздравителни мерки, които връщат увредените природни ресурси и/или нарушени услуги до или към базисното им състояние

27. “разходи” са разходи за прилагане на закона, включително разходи за осъществяване на превантивни и оздравителни мерки, административни разходи на компетентните органи по прилагане на закона, в т.ч. за възлагане на анализи и експертизи, за изготвяне на доклади за оздравителни мерки, разходи за информационни системи и бази данни, разходи за наблюдение и контрол

28. ‘услуги’ и ‘услуги от природни ресурси’ означава функциите, изпълнявани от един природен ресурс в полза на друг природен ресурс или на обществото;

29. „щета” е измерима отрицателна промяна в състоянието на природен ресурс или измеримо засягане на услуга от природен ресурс, настъпила в резултат на пряко или непряко въздействие или бездействие.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2.(1) *Министърът на околната среда и водите издава наредбата по чл.5, ал.3 в срок до три месеца от влизането в сила на закона.*

(2) Министерският съвет приема наредбата по чл.20 в срок до шест месеца от влизането на закона в сила.

§ 3. Операторите по чл. 18, ал. 1 осъществяващи дейности по Приложение № 1 и органите по чл.17 ал.1, предоставят информацията, определена в наредбата по чл. 20 в срок до два месеца от влизането ѝ в сила.

§ 4. *Чл. 43, ал.1 , т.1 и ал.2 и чл.44 влиза в сила от 2011 г.*

§5. Първият доклад по чл. 53 се изготвя и изпраща на Европейската Комисията в срок до 30 април 2013 г.

§ 6. В чл. 42 от Закона за опазване на околната среда (Обн. ДВ. бр.91 от 25 септември 2002г., попр. ДВ. бр.98 от 18 октомври 2002г., изм. ДВ. бр.86 от 30 септември 2003г., изм. ДВ. бр.70 от 10 август 2004г., изм. ДВ. бр.74 от 13 септември 2005г., изм. ДВ. бр.77 от 27 септември 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 ноември 2005г., изм. ДВ. бр.95 от 29 ноември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 декември 2005г., изм. ДВ. бр.30 от 11 април 2006г., изм. ДВ. бр.65 от 11 август 2006г.) се създава нова ал. 3:

“ (3) В случай на настъпили екологични щети върху почвата, оздравителните мерки се прилагат до отстраняване на рисковете за човешкото здраве.”

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1
към чл. 3, ал.1, т.1

1. Експлоатация на инсталации и съоръжения, за които се изисква издаване на комплексно разрешително по чл.117 от Закона за опазване на околната среда, с изключение на инсталациите и съоръженията или частите от тях, използвани за изследователска работа, разработки и изпитания на нови продукти и процеси.
2. За дейности по оползотворяване или обезвреждане на отпадъци съгласно Закона за управление на отпадъците.
3. Извършване на дейности по използване на водите и водните обекти, за които се изисква издаване на разрешително по смисъла на Закона за водите.
4. Извършване на дейности по производство употреба, съхранение, обработка, пълнене, изпускане в околната среда на химични вещества по смисъла на чл.2 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати.
5. Извършване на дейности по производство употреба, съхранение, обработка, пълнене, изпускане в околната среда на продукти за растителна защита по смисъла на Закона за защита на растенията.
6. Извършване на дейности по производство употреба, съхранение, обработка, пълнене, изпускане в околната среда на биоциди, по смисъла на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати.
7. Извършване на дейности по превоз на опасни товари по смисъла на Закона за автомобилните превози, Закона за железопътния транспорт, Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанища и Закона за гражданското въздухоплаване.
8. Извършване на дейности по работа с генетично модифицирани организми (ГМО) в контролирани условия, освобождаване на ГМО в околната среда, пускане на пазара на ГМО или комбинация от тях като продукти или съставка на продукти,

пренасяне на ГМО, внос, износ и транзит на ГМО по смисъла на Закона за генетично модифицираните организми, за които дейности се изисква разрешение в съответствие със Закона за генетично модифицираните организми.

9. Извършване на дейности по внасяне, изнасяне и транзит на отпадъци по смисъла на Раздел V на Закона за управление на отпадъците, за които се изисква разрешение или регистрация.
10. Извършване на дейности по управление на минните отпадъци

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2
към чл. 4, ал. 1, т. 1, б. “д” и б. “е”

Раздел I

1. Международна конвенция от 27 ноември 1992 г. за гражданската отговорност за щети, нанесени от замърсяване с нефт;
2. Международна конвенция от 27 ноември 1992 г. за създаването на Международен фонд за компенсиране на щети, нанесени от замърсяване с нефт;
3. Международна конвенция от 23 март 2001 г. за гражданската отговорност за щети, нанесени от замърсяване с параходно гориво;
4. Международна конвенция от 3 май 1996 г. за отговорността и компенсациите за щети, свързани с превоза на опасни и вредни вещества по море;
5. Конвенция от 10 октомври 1989 г. за гражданската отговорност за щети, причинени по време на превоз на опасни стоки с шосеен транспорт, железопътен транспорт и съдове за вътрешна навигация.

Раздел II

1. Парижка конвенция от 29 юли 1960 г. за отговорността на трети лица в областта на атомната енергия и Допълнителна Брюкселска конвенция от 31 януари 1963 г.;
2. Виенска конвенция от 21 май 1963 г. за гражданска отговорност за ядрена вреда;
3. Конвенция от 12 септември 1997 г. за допълнителните компенсации за ядрена вреда;
4. Съвместен протокол от 21 септември 1988 г. относно прилагането на Виенската конвенция и Парижката конвенция;
5. Брюкселска конвенция от 17 декември 1971 г. относно гражданската отговорност в областта на превоза по море на ядрен материал.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3

към чл. 5, ал. 2

1. Значимостта на щетите, които оказват отрицателно въздействие върху достигането или поддържането на благоприятно консервационно състояние на местообитанията или видовете се оценява спрямо консервационния статус към момента на нанасяне на щетите, услугите, предлагани чрез ползите, които произвеждат и капацитета им за естествено възстановяване.

2. Значимите отрицателни промени в базисното състояние се определят чрез измерими данни, като:

2.1 брой на индивидите, тяхната гъстота и заемана територия;

2.2 роля на конкретните индивиди или на увредения район по отношение на видовете или опазването на местообитанието, редкостта на видовете или местообитанието (с местно/регионално/национално значение , включително на нивото на Европейската общност);

2.3 капацитет на вида за размножаване (съгласно динамиката, характерна за този вид или за тази популация), неговата жизнеспособност или капацитетът на местообитанието за естествено възстановяване (съгласно динамиката, характерна за типичните видове или техните популации);

2.4 “Капацитет на вида или местообитанието за възстановяване в кратък срок след възникване на щетите, до състояние считано за равностойно или превъзхождащо базисното, достигнато единствено посредством динамиката на видовете или местообитанието, без друга намеса, освен повишаването на защитните мерки”

3. Щетите с доказано въздействие върху човешкото здраве се класифицират като значителни щети.

4. Не се класифицират като значителни щети:

4.1 отрицателни промени, които са по-малки от естествените изменения, считани за нормални за въпросните видове или местообитание;

4.2 отрицателни промени, дължащи се на естествени причини или произтичащи от намеса, свързана с нормалното управление на обектите, както е дефинирано в описанието на местообитанието или както е било извършвано по-рано от собствениците или операторите,

4.3 Щети върху видове или местообитания, за които е установено, че ще се възстановят в кратък срок и без намеса до базисното си състояние или до

състояние, считано за равностойно или превъзходящо базисното, достигнато единствено посредством динамиката на видовете или местообитанието.

Приложение № 4
към чл. 27, ал. 1, т.2

1. Цели и критерии за отстраняване на щети върху води или защитени видове или естествени местообитания.

Отстраняването на екологични щети, нанесени на води, защитени видове или естествени местообитания, се постига чрез възстановяването на околната среда до нейното базисно състояние чрез първично, допълнително и компенсаторно отстраняване.

Когато първичното отстраняване не доведе до възстановяване на околната среда до базисното ѝ състояние, се пристъпва към допълнително отстраняване. Освен това се предприема компенсаторно отстраняване, за да се компенсират междинните загуби. Отстраняването на екологични щети, когато се отнася за щети върху води или защитени видове или естествени местообитания, също така предполага отстраняването на значимите рискове за оказване на отрицателно въздействие върху човешкото здраве.

1.1. Цели на отстраняването

Цел на първичното отстраняване

1.1.1. Целта на първичното отстраняване е да се върнат увредените природни ресурси и/или услуги до или към базисното им състояние.

Цел на допълнителното отстраняване

1.1.2. Когато увредените природни ресурси и/или услуги не се върнат до своето базисно състояние, се предприема допълнително отстраняване. Целта на допълнителното отстраняване е да се осигури сходно ниво на природни ресурси и/или услуги, включително, както е подходящо, на алтернативно място, каквото би било осигурено, ако увреденото място се бе върнало към базисното си състояние. Когато е възможно и уместно, алтернативното място трябва да е географски свързано с увреденото място, като се вземат предвид интересите на засегнатото население.

Цел на компенсаторното отстраняване

1.1.3. Компенсаторно отстраняване се предприема, за да се компенсират междинните загуби на природни ресурси и услуги, чието възстановяване предстои. Това компенсиране се състои в допълнително подобряване на защитените естествени местообитания и видове или качеството на водите или на увреденото място, или на алтернативно място. Тук не се включват финансови компенсации за граждани.

1.2. Определяне на оздравителни мерки

Определяне на първични оздравителни мерки

1.2.1. Разглеждат се опции, състоящи се от действия за пряко връщане на природните ресурси и услуги към базисното им състояние в ускорени срокове или чрез естествено възстановяване.

Определяне на допълнителни и компенсаторни оздравителни мерки

1.2.2. Когато се определя мащабът на допълнителните и компенсаторните оздравителни мерки, първо се разглеждат подходите за използване на еквивалентност “ресурс за ресурс” или “услуга за услуга”. Съгласно тези подходи, действията, които осигуряват природни ресурси и/или услуги от еднакъв тип, качество и количество като увредените, се разглеждат първи. Когато това не е възможно, тогава се осигуряват алтернативни природни ресурси и/или услуги. Например, занижаване на качеството може да бъде компенсирано с увеличаване на количеството оздравителни мерки.

1.2.3. Ако не е възможно да се използват избраните първо подходи “ресурс за ресурс” или “услуга за услуга”, тогава се ползват техники за алтернативна оценка. Компетентният орган може да установи метода, например парична оценка, за определяне на обсега на необходимите допълнителни и компенсаторни оздравителни мерки. Ако оценката на загубените ресурси и/или услуги е изпълнима, но оценката на заместващите природни ресурси и/или услуги не може да бъде извършена в разумен срок или на разумна цена, тогава компетентният орган може да избере оздравителни мерки, чиято цена е еквивалентна на определената парична стойност на загубените природни ресурси и/или услуги.

Допълнителните и компенсаторните оздравителни мерки трябва да бъдат проектирани така, че да осигуряват допълнителни природни ресурси и/или услуги, за да отразят времевите предпочитания и времевия профил на оздравителните мерки. Например, колкото е по-дълъг периодът от време преди достигането на базисното състояние, толкова по-голямо е количеството на компенсаторните оздравителни мерки, които се предприемат (при равни други условия).

1.3. Избор на оздравителни опции

1.3.1. Приемливите оздравителни опции трябва да се оценяват при използване на най-добри налични техники на базата на следните критерии:

- а) Въздействие на всяка от опциите върху здравето и безопасността на гражданите,
- б) Разходите по прилагане на опцията,
- в) Вероятността за успех на всяка от опциите,

- г) Степента, до която всяка от опциите ще предотврати бъдещи щети и ще избегне вторични щети при внедряването си,
- д) Степента, до която всяка от опциите е от полза за всеки от компонентите на природния ресурс и/или услуга,
- е) Степента, до която всяка от опциите взема предвид съответните социални, икономически и културни проблеми и други фактори, характерни за района,
- ж) Времето, което ще е необходимо, за да бъде ефективно възстановяването на екологичните щети,
- з) Степента, до която всяка от опциите постига възстановяването на обекта от екологичните щети,
- и) Географската връзка с увредения обект.

1.3.2. Когато се оценяват различните идентифицирани оздравителни опции, могат да бъдат избрани първични оздравителни мерки, които не връщат напълно увредените води или защитени видове или естествени местообитания към базисното им състояние или които го възстановяват по-бавно. Решението може да бъде взето, само ако природните ресурси и/или услуги, загубени на първичния обект в резултат на решението, се компенсират чрез увеличаващи се допълнителни или компенсаторни действия, за да се осигури ниво, сходно на това на загубените природни ресурси и/или услуги. Такъв би бил случаят, например, когато равностойни природни ресурси и/или услуги могат да бъдат предоставени от другаде на по-ниска цена. Тези допълнителни оздравителни мерки се определят в съответствие с правилата, заложи в точка 1.2.2.

1.3.3. Независимо от правилата, предвидени в точка 1.3.2. и в съответствие с чл. 36, компетентният орган има право да реши, че няма да бъдат вземани по-нататъшни оздравителни мерки, ако:

а) вече предприетите оздравителни мерки гарантират, че повече не съществува значителен риск за оказване на отрицателно въздействие върху човешкото здраве, водите или защитени видове и естествени местообитания, и

б) разходите за оздравителните мерки, които трябва да бъдат взети, за да се достигне базисното състояние или сходно ниво, би било несъразмерно с очакваните екологични ползи.

3. Цели и критерии за отстраняване на щети върху почвата

Оценката за замърсяването на почвите и за наличието на риск и се извършва по реда на Наредбата за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, възстановяването и поддържането им (ПМС №30 от 06.02.2007 г.).

В случаите, когато в почвите има органични замърсители, може да се приложи и естествено възстановяване на почвите в съответствие с критериите, предвидени в Наредбата за нормите относно допустимо съдържание на вредни вещества в почвата и оценка на риска.

Предназначението на териториите и поземлените имоти се определят по реда на чл.7 и 8 от ЗУТ.